

گمرک جمهوری اسلامی ایران

اطلاعیه راهنمای ثبت نام
آزمون تخصصی اخذ پروانه کارگزاری گمرکی
گمرک جمهوری اسلامی ایران

سال ۱۴۰۱

(موضوع بخش دهم قانون امور گمرکی و آیین نامه اجرایی آن)

برای دانلود بسته کامل سوالات آزمون کارگزاری گمرکی، [اینجا](#) کلیک نمایید

به نام خدا

مقدمه:

این دستورالعمل در اجرای بخش دهم قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ و آیین نامه اجرایی آن مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۰۶ به منظور تبیین شرایط و ساز و کار لازم جهت استاندارد سازی فرآیند برگزاری آزمون کارگزاران گمرکی و ایجاد هماهنگی بین واحدهای ستادی ذی‌مدخل در فرآیند صدور و تمدید پروانه کارگزاری گمرک و جهت شفافیت و اطلاع‌رسانی به کلیه متقاضیان دارای شرایط مندرج در این شیوه‌نامه به شرح زیر تهیه و تنظیم گردیده است.

۱- اهداف:

اطلاع‌رسانی به کلیه متقاضیان دارای شرایط مندرج در این شیوه‌نامه در راستای تبیین فرآیند اجرایی، ضابطه‌مند نمودن و شفافیت در برگزاری آزمون کارگزاران گمرک و صدور مجوز با ایجاد وحدت رویه در بین واحدهای ذی‌مدخل سازمان.

۲- تعاریف:

۲-۱- **کارگزار گمرکی در گمرک:** کارگزاران گمرکی (حق العملکاران) افرادی هستند که مطابق قانون امور گمرکی و آیین نامه اجرایی آن به وکالت و نیابت از صاحب کالا، تشریفات گمرکی و ترخیص کالا از گمرک را بر عهده می‌گیرند. بر این اساس، به شخصی که تشریفات گمرکی کالا متعلق به اشخاص دیگر را به وکالت از طرف آنان انجام دهد اطلاق می‌شود. (مستفاد از ماده ۱۲۸ قانون امور گمرکی)

۲-۲- **آزمون کارگزاری گمرک:** آزمونی سراسری است که در اجرای بند (ج) ماده ۱۹۱ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی بر حسب اعلام نیاز گمرک جمهوری اسلامی ایران و توسط سازمان سنجش آموزش کشور برگزار می‌شود.

۲-۳- **کارت مجوز کارگزاری:** برای پذیرفته‌شدگان آزمون (به عنوان پذیرفته‌شده‌گان اولیه) و پس از تایید نهایی کلیه استعلامات مرتبط که در سند حاضر که به آن اشاره خواهد شد، از طرف گمرک جمهوری اسلامی ایران و به امضای رییس کل گمرک ایران، پروانه کارگزاری گمرک در قالب کارت مجوز، صادر خواهد شد. (استعلام صرفاً برای متقاضیانی است که در آزمون سازمان سنجش آموزش کشور پذیرفته شده‌اند).

۳- نقش و وظایف واحدهای متولی:

۳-۱- **سازمان سنجش آموزش کشور به عنوان برگزار کننده آزمون کارگزاری:** سازمان سنجش آموزش کشور کلیه امور مرتبط که شامل فراخوان برای ثبت نام، اعلام شرایط شرکت در آزمون، طراحی سوالات آزمون، انتشار دفترچه آزمون و برگزاری آزمون تا اعلام نتایج اولیه به داوطلبان را بر عهده دارد.

دستورالعمل اجرایی صدور مجوز

کارگزاران گمرکی

(موضوع بخش دهم قانون امور گمرکی و آیین نامه اجرایی آن)

۳-۲- کمیته نظارت بر صدور مجوز کارگزاری گمرک: کمیته‌ای است که وظیفه هدایت، نظارت و برنامه‌ریزی برگزاری آزمون کارگزاران گمرکی، اجرای شیوه‌نامه حاضر تا زمان صدور مجوز کارگزاری را بر عهده دارد. اعضای این کمیته متشکل از رییس کل گمرک، معاون توسعه مدیریت و منابع، معاون حقوقی و نظارت، معاون برنامه‌ریزی و امور بین‌الملل، معاون امور گمرکی، مدیر کل دفتر مرکزی حراست، مدیر کل دفتر بازرسی و مدیریت عملکرد، مدیر کل مرکز آموزش، تحقیقات و ظرفیت‌سازی و مدیر کل دفتر فناوری اطلاعات و امنیت فضای مجازی می‌باشد که در ادامه وظایف هر یک از واحدهای تابعه آنان تشریح می‌شود.

۳-۳- معاونت توسعه مدیریت و منابع: تعامل، همکاری و تفاهم با سازمان سنجش آموزش کشور در انجام امور مربوط به آزمون کارگزاری را بر عهده دارد. ضمناً بررسی و انطباق شرایط احراز پذیرفته‌شدگان آزمون از طریق انجام استعلامات سوء پیشینه از قوه قضاییه، عدم تخلف گمرکی از مرکز مبارزه با جرایم سازمان یافته گمرک ایران و دفتر بازرسی و مدیریت عملکرد، مدرک تحصیلی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، پایان خدمت از فراجا (فرماندهی انتظامی ج.ا.ا.)، عدم اشتغال بکار در سازمان‌های دولتی از سازمان اداری و استخدامی و بررسی سن افراد متقاضی که در زمان ثبت نام در آزمون می‌بایست حداقل ۲۵ سال سن را دارا باشند از سازمان ثبت احوال کشور را عهده‌دار خواهد بود.

۳-۴- معاونت حقوقی و نظارت: مرکز مبارزه با جرائم سازمان یافته ذیل معاونت حقوقی و نظارت، وظیفه بررسی و اعلام نتیجه استعلام بررسی عدم تخلف گمرکی (عدم سابقه تخلف و قاچاق پذیرفته‌شدگان) به معاونت توسعه مدیریت و منابع گمرک ایران را دارد. دفتر حقوقی معاونت یادشده نیز، بررسی و تطبیق قرارداد با سازمان سنجش آموزش کشور در خصوص برگزاری آزمون کارگزاری گمرک با قوانین و مقررات مربوطه را نیز بر عهده دارد.

۳-۵- معاونت برنامه‌ریزی و امور بین‌الملل: مرکز آموزش، تحقیقات و ظرفیت‌سازی ذیل این معاونت وظیفه هماهنگی با سازمان سنجش آموزش کشور برای امور مربوط به آزمون کارگزاری را دارد. دفتر فناوری اطلاعات و امنیت فضای مجازی نیز کلیه امور مربوط به تبادل الکترونیکی اطلاعات با سامانه صدور مجوزهای کسب و کار وزارت امور اقتصادی و دارایی را عهده‌دار خواهد بود.

۳-۶- معاونت امور گمرکی: ثبت و ضبط پرونده پذیرفته‌شدگان نهایی به عنوان کارگزاران پذیرفته‌شده را عهده‌دار می‌باشد.

۳-۷- دفتر مرکزی حراست و امور انتظامی: انجام استعلام نهایی متقاضیان از مراجع ذی‌ربط و النهایه صدور کارت مجوز کارگزاری برای پذیرفته‌شدگان نهایی را بر عهده دارد.

۳-۸- دفتر بازرسی و مدیریت عملکرد: رسیدگی و پاسخگویی به شکایات احتمالی ثبت شده متقاضیان در سامانه صدور مجوزهای کسب و کار وزارت امور اقتصادی و دارایی در تمامی مراحل و همچنین بررسی و اعلام تخلف یا عدم تخلف و سوابق تخلفات و قاچاق، عهده‌دار می‌باشد. (انواع شکایات احتمالی متقاضیان عبارت است از: نحوه برگزاری آزمون، سوالات آزمون، نتیجه آزمون که مربوط به سازمان سنجش بوده و پاسخ استعلامات و مقررات مربوطه مربوط به گمرک ایران می‌باشد).

۴ - فرآیند صدور مجوز کارگزاری (از ثبت نام و شرکت در آزمون تا قبولی نهایی و صدور مجوز):

۴-۱- ثبت نام متقاضی در درگاه اینترنتی سازمان سنجش آموزش کشور:

زمان ثبت نام متقاضیان آزمون کارگزاری گمرکی از روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۱ لغایت روز سه شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۷ می باشد. ضمناً شرایط متقاضیان شرکت در آزمون و دریافت پروانه کارگزاری گمرکی مطابق ذیل می باشد. (مستفاد از ماده

۱۹۱ آیین نامه قانون امور گمرکی (آ.ق.ا.گ) مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۶)

۴-۱-۱- دارا بودن تابعیت ایران

۴-۱-۲- فاقد سوء پیشینه کیفری

۴-۱-۳- فاقد سابقه قاچاق گمرکی با گواهی گمرک ایران

۴-۱-۴- دارا بودن حداقل مدرک کاردانی در رشته های امور گمرکی یا حداقل کارشناسی در سایر رشته ها

۴-۱-۵- دارا بودن گواهی پایان خدمت و یا معافیت دائم از خدمت نظام وظیفه

۴-۱-۶- کارمند دولت نباشد

۴-۱-۷- داشتن حداقل سن بیست و پنج سال تمام متقاضیان در روز شروع ثبت نام آزمون در سایت سازمان سنجش آموزش کشور (به عبارتی دیگر، می بایست سن متقاضیان در تاریخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۱ حداقل بیست و پنج سال تمام باشد).

تبصره ۱: افراد واجد شرایط مفاد تبصره ۲ ماده ۱۹۱ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی می توانند در این آزمون شرکت نمایند.

تبصره ۲: در مورد اشخاص حقوقی، مدیرعامل یا رییس هیئت مدیره آنها باید دارای شرایط یادشده در سند حاضر باشند.

۴-۲- مدارک مورد نیاز ثبت نام:

۴-۲-۱- تکمیل تقاضانامه اینترنتی

۴-۲-۲- پرداخت هزینه ثبت نام آزمون به مبلغ ۱/۸۰۰/۰۰۰ (یک میلیون و هشت صد هزار) ریال بصورت الکترونیکی از طریق

درگاه اطلاع رسانی سازمان سنجش آموزش کشور

۴-۲-۳- فایل عکس اسکن شده: متقاضی می بایست یک قطعه عکس پرسنلی خود را با مشخصات زیر اسکن نموده و فایل آن را برای ثبت نام اینترنتی آماده نماید.

۴-۲-۴- عکس ۴ × ۳ که در سال جاری گرفته شده باشد (عکس تمام رخ)

۴-۲-۵- عکس اسکن شده فقط باید با فرمت JPG باشد.

۴-۲-۶- اندازه عکس اسکن شده باید حداکثر ۴۰۰ × ۳۰۰ پیکسل و حداقل ۳۰۰ × ۲۰۰ باشد.

۴-۲-۷- تصویر متقاضی باید واضح، مشخص و فاقد اثر مهر، منگنه و هر گونه لکه باشد.

۴-۲-۸- حجم فایل ذخیره شده عکس نباید از ۷۰ کیلو بایت بیشتر باشد.

دستورالعمل اجرایی صدور مجوز

کارگزاران گمرکی

(موضوع بخش دهم قانون امور گمرکی و آیین نامه اجرایی آن)

۹-۲-۴- حاشیه‌های زاید عکس اسکن شده باید حذف شده باشد.

۱۰-۲-۴- تا حد امکان عکس، رنگی و دارای زمینه سفید باشد.

تبصره ۱: عکس خواهران باید با حجاب و صورت کامل آنان مشخص باشد.

تبصره ۲: در صورت ارسال عکس غیر معتبر، ثبت نام متقاضی باطل شده و حق شرکت در آزمون از وی سلب می‌گردد.

یادآوری مهم: با توجه به مشکلات به وجود آمده در آزمون‌های قبلی، در خصوص اشتباه در ارسال عکس متقاضیان، که این موضوع اکثراً برای متقاضیانی رخ داده است که ثبت نام آنان توسط دیگران انجام شده است، تاکید می‌گردد که علاوه بر کنترل اطلاعات ثبت نامی، حتماً نسبت به کنترل عکس ارسالی دقت نمایید تا عکس متقاضی دیگری به جای عکس شما الصاق نگردد. بدیهی است که در صورت ارسال عکس اشتباهی از طرف فرد متقاضی، فرد به عنوان متخلف تلقی و مطابق مقررات با وی رفتار خواهد شد.

۳-۴- نحوه ثبت نام:

۳-۴-۱- کلیه متقاضیان ثبت نام در آزمون در صورت داشتن شرایط مندرج در اطلاعیه باید از روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۱ لغایت روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۷ به درگاه اطلاع رسانی سازمان سنجش آموزش کشور به نشانی www.sanjesh.org مراجعه و ضمن مطالعه دقیق اطلاعیه آزمون نسبت به ثبت نام اقدام نمایند. در پایان ثبت نام به هر یک از متقاضیان کد رهگیری ارائه خواهد شد که متقاضیان لازم است تا پایان تمامی مراحل آزمون این کد را نزد خود نگهداری نمایند. ضمناً یادآور می‌شود ثبت نام منحصراً به صورت الکترونیکی می‌باشد و متقاضیان لازم است از طریق درگاه اطلاع رسانی مذکور نسبت به ثبت نام در آزمون اقدام نمایند. ثبت نام به غیر از روش فوق غیر قابل قبول بوده و این دسته از متقاضیان مجاز به شرکت در آزمون نمی‌باشند.

۲-۳-۴- پرداخت وجه ثبت نام به مبلغ ۱۸۰/۰۰۰ تومان (یک میلیون هشت صد هزار ریال) به صورت الکترونیکی از طریق کارتهای بانکی متصل به شبکه شتاب اقدام نمایند.

۳-۳-۴- متقاضیان باید در مهلت تعیین شده نسبت به ثبت نام اقدام نموده و از موقوف نمودن آن به روزهای پایانی خودداری نمایند. به ثبت نام‌های ناقص ترتیب اثر داده نخواهد شد و وجوه پرداختی به هیچ وجه مسترد نمی‌گردد.

۴-۴- برگزاری آزمون توسط سازمان سنجش و منابع آزمون:

زمان برگزاری آزمون در محل اعلامی توسط سازمان سنجش آموزش کشور روز **جمعه** مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۱ می‌باشد. ضمناً مجموع ۱۲۰ سوال در قالب یک دفترچه، با سرفصل‌های ذیل، با ضرایب ۱ و با لحاظ نمره منفی خواهد بود.

۱-۴-۴- قانون امور گمرکی و آیین نامه اجرایی آن (مصوب ۹۰)

۲-۴-۴- مقررات صادرات و واردات و آیین نامه اجرایی آن (سال ۱۴۰۱)

دستورالعمل اجرایی صدور مجوز

کارگزاران گمرکی

(موضوع بخش دهم قانون امور گمرکی و آیین نامه اجرایی آن)

۳-۴-۴- اصول طبقه بندی کالا

۴-۴-۴- تعیین ارزش کالا

۵-۴-۴- قانون حمل و نقل و عبور کالای خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران و آیین نامه اجرایی آن

۶-۴-۴- قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز (آخرین اصلاحات و الحاقات بعدی)

۷-۴-۴- قانون مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و آیین نامه های مرتبط

۸-۴-۴- آشنایی با سامانه های تجارت خارجی

۹-۴-۴- اینکوترمز ۲۰۲۰ (اصطلاحات بین المللی بازرگانی)

یادآوری مهم: مواد آزمون ۳-۴-۴- اصول طبقه بندی کالا و ۴-۴-۴- تعیین ارزش کالا بر اساس قانون امور گمرکی و آیین نامه اجرایی آن (مصوب ۹۰) و مقررات صادرات و واردات و آیین نامه اجرایی آن (سال ۱۴۰۱) می باشد.

۵-۴- زمان برگزاری آزمون و نحوه دریافت کارت شرکت در آزمون:

کارت شرکت در آزمون از روز سه شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۸ برای مشاهده و پرینت بر روی درگاه اطلاع رسانی سازمان سنجش آموزش کشور به نشانی www.sanjesh.org قرار خواهد گرفت. آزمون در روز جمعه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۱ با توجه به آمار شرکت کنندگان، حسب مورد در مراکز استان و شهرستان برگزار خواهد شد. ساعت شروع و محل برگزاری آزمون بر روی کارت شرکت در آزمون درج و به هنگام پرینت کارت به آگاهی متقاضیان خواهد رسید.

۶-۴- اعلام نتایج آزمون (اولیه) در درگاه اطلاع رسانی سازمان سنجش آموزش کشور بر اساس حدنصاب قبولی:

اعلام نتایج اولیه آزمون حداکثر ۴۰ روز کاری پس از برگزاری آزمون توسط سازمان سنجش آموزش کشور و از طریق درگاه اطلاع رسانی سازمان مذکور خواهد بود. ضمناً داوطلبانی که حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) امتیاز میانگین نمرات یک درصد (۱٪) حائزان بالاترین امتیاز را کسب کنند به عنوان پذیرفته شده، جهت طی مراحل مقتضی معرفی می شوند.

تذکره: ایثارگران (جانبازان حداقل ده درصد (۱۰) آزادگان با حداقل سه ماه سابقه اسارت و رزمندگان با داشتن حداقل شش ماه جبهه، فرزندان شهدا و فرزندان جانبازان بیست و پنج درصد درصد (۲۵) و بالاتر، فرزندان رزمندگان دارای حداقل دوازده ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه از اولویت مقرر و امتیازات مربوطه برخوردار خواهند بود.

۷-۴- استعلام شرایط احراز متقاضیان توسط گمرک ایران:

پس از اعلام پذیرفته شدگان اولیه آزمون توسط سازمان سنجش آموزش کشور، معاونت توسعه مدیریت و منابع گمرک نسبت به انجام استعلامات پذیرفته شدگان اولیه به شرح ذیل اقدام خواهد نمود.

دستورالعمل اجرایی صدور مجوز

کارگزاران گمرکی

(موضوع بخش دهم قانون امور گمرکی و آیین نامه اجرایی آن)

۱-۴-۷- استعلام سوء پیشینه از قوه قضاییه

۲-۴-۷- استعلام عدم تخلف گمرکی از مرکز مبارزه با جرایم سازمان یافته و دفتر بازرسی و مدیریت عملکرد گمرک ایران

۳-۴-۷- استعلام مدرک تحصیلی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۴-۴-۷- استعلام وضعیت پایان خدمت یا معافیت خدمت از فراجا (فرماندهی انتظامی ج.ا.ا.)

۵-۴-۷- استعلام عدم اشتغال به کار در سازمان‌های دولتی از سازمان اداری و استخدامی

۶-۴-۷- استعلام حراست از مرجع مربوطه

۷-۴-۷- استعلام حداقل سن بیست و پنج سال تمام برای متقاضیان در روز شروع ثبت نام آزمون (۱۴۰۱/۰۸/۱۱)

تبصره ۳: دارا بودن شرط سنی حداقل ۲۵ سال تمام. (ملاک تعیین سن، روز شروع ثبت نام آزمون کارگزاری، خواهد بود).

۸-۴- صدور کارت مجوز کارگزاری:

پس از قبولی متقاضیان در آزمون کارگزاری و تایید استعلامات و شرایط احراز موجود در بندهای ۱-۴ و ۷-۴ سند حاضر، پروانه کارگزاری گمرکی در قالب کارت مجوز کارگزاری که حاوی اطلاعات نام و نام خانوادگی، نام پدر، تاریخ تولد، کد ملی، کدینگ گمرک و تاریخ صدور گواهی خواهد بود توسط دفتر مرکزی حراست و امور انتظامی گمرک به صورت الکترونیکی صادر و به پذیرفته شدگان نهایی اعطا خواهد شد.

تبصره ۴: مدت اعتبار پروانه کارگزاری **دو سال** است که **حداقل یک ماه** قبل از انقضای اعتبار و با درخواست کارگزار با رعایت مفاد تبصره ۵ ماده ۱۹۱ آ.ق.ا.گ. و ارائه گواهی سازمان امور مالیاتی کشور مبنی بر عدم بدهی مالیاتی، اخذ گواهی عدم سوء پیشینه (از مراجع قانونی و ذی ربط)، عدم تخلف و یا قاچاق گمرکی به گواهی دبیرخانه کمیسیون موضوع ماده ۱۲۹ ق.ا.گ. و طی گذراندن دوره‌های آموزشی در مواردی که گمرک ایران آشنایی با روش‌های جدید ترخیص را ضروری بداند، توسط دفتر بازرسی و مدیریت عملکرد تمدید خواهد شد.

۹-۴- عدم پذیرش متقاضی:

در یکی از حالات ذیل، عدم پذیرش متقاضیان برای صدور مجوز کارگزاری رخ خواهد داد.

۱-۹-۴- عدم کسب حدنصاب قبولی متقاضیان در آزمون کارگزاری سازمان سنجش آموزش کشور (حداقل قبولی در آزمون

کسب هفتاد درصد (۷۰٪) امتیاز میانگین نمرات یک درصد (۱٪) حائزان بالاترین امتیاز)

۲-۹-۴- عدم دارا بودن شرایط احراز قبول شدگان در آزمون کارگزاری سازمان سنجش آموزش کشور (شرایط ذکر شده در

بندهای ۱-۴ و ۷-۴ سند حاضر). لازم به ذکر است صرفاً قبولی متقاضیان در آزمون کارگزاری سازمان سنجش آموزش کشور

ملاک عمل برای تایید نهایی و صدور مجوز کارگزاری نبوده و متقاضی مجوز کارگزاری می‌بایست پس از قبولی در آزمون،

شرایط احراز اعلام شده در سند حاضر را نیز دارا باشد.

۱۰-۴- ثبت اعتراض توسط متقاضی در سامانه صدور مجوزهای کسب و کار:

چنانچه شرکت کنندگان از نحوه برگزاری آزمون، نتیجه اولیه آزمون، اعلام نتیجه نهایی متقاضیان پس از انجام استعلامات مربوطه و سایر موارد مرتبط با مجوز کارگزاری، اعتراض داشته باشند، می توانند پس از تاریخ اعلام نتایج، حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز، درخواست خود را در سامانه صدور مجوزهای کسب و کار وزارت اقتصادی و دارایی ثبت، پیگیری و نتیجه آن را از طریق همان سامانه دریافت نمایند.

۱۱-۴- ارسال سیستمی درخواست بررسی به دفتر بازرسی سازمان:

کلیه درخواست‌های ثبت شده در سامانه صدور مجوزهای کسب و کار با همکاری دفتر فناوری اطلاعات و امنیت فضای مجازی به دفتر بازرسی و مدیریت عملکرد گمرک جهت بررسی ارسال خواهد شد.

۱۲-۴- بررسی و اعلام نتیجه بررسی درخواست‌ها توسط دفتر بازرسی و مدیریت عملکرد در سامانه صدور مجوزهای کسب و کار:

دفتر بازرسی و مدیریت عملکرد سازمان ظرف مدت ۳۰ روز به درخواست‌های ثبت شده به صورت سیستمی (ارسال نتیجه به سامانه صدور مجوزهای کسب و کار) پاسخ خواهد داد.

۱۳-۴- حذف متقاضی از فرآیند صدور مجوز کارگزاری:

چنانچه درخواست‌های ثبت شده توسط دفتر بازرسی و مدیریت عملکرد مورد پذیرش واقع نشود و از نظر دفتر مذکور، درخواست‌های ثبت شده متقاضی وارد نباشد، لذا متقاضی از فرآیند صدور مجوز کارگزاری حذف و مجوز کارگزاری برای فرد مورد نظر صادر نخواهد شد.